

Drie vuistregels voor goed leiderschap

Een goede relatie tussen baas en hond is gebaseerd op de kernvraag of de hond de baas kan respecteren als leider. Een goede leider laat zien dat hij of zij geschikt is om leiding te geven, om de hond onder controle te houden en om de hond te laten ophouden met ongewenst gedrag.

In de praktijk betekent dit dat een echte leider absoluut en totaal beheer heeft over datgene wat de hond van belang acht, dat de leider altijd pro-actief ingrijpt én daarnaast de competentie heeft om gedrag te beheersen, te sturen of te verbieden.

Leiderschapscompetenties

Leiderschapscompetenties houden niet in dat een leider met geweld de hond tot gewenst gedrag dwingt. Om te zorgen voor een goede relatie met de hond, moet een eigenaar nadenken over een drietal criteria die de basis vormen van zijn houding naar zijn hond:

1. Het voorkomen van ongewenst gedrag.

Dit kan bijvoorbeeld door de hond niet in bepaalde situaties te brengen waarvan je van tevoren weet dat de hond de fout in kan gaan, spullen op te ruimen die de hond kapot kan bijten en de hond weg te sluiten of anderszins afdoende te beperken in zijn bewegingsvrijheid. Dit aspect kan iedereen beheersen met een redelijk anticiperend vermogen.

2. Het verbieden van ongewenst gedrag.

Hiervoor moet de hond ten eerste begrijpen wat het concept 'nee' betekent, en ten tweede de baas voldoende serieus nemen om het commando op te volgen. Dit aspect vereist voldoende appel. Er dient dus al een gezonde basisrelatie te bestaan.

3. Het ombuigen van ongewenst gedrag.

Hierbij moet de leider de hond vervangend gedrag aanleren. Bijvoorbeeld door een hond leren om bij je te komen voor een snoepje in plaats van de buurhond te bijten of achter katten aan te jagen. Dit aspect vereist appel en voldoende vertrouwen van de hond in de baas.

Respect en vertrouwen

Vanuit het oogpunt van de hond gezien, heeft alleen iemand die hij respecteert het recht om hem onder controle te houden, leiding te geven of iets te verbieden. Omgekeerd betekent dit ook dat als je het gedrag van je hond niet onder controle kunt houden, geen leiding kunt geven of hem niet kunt laten ophouden met wat je niet wilt (speciaal op kritische of erg opwindende momenten), de hond duidelijk maakt dat hij geen respect voor zijn baas heeft. Dit is een duidelijk teken dat leiderschap voor deze hond tekortschiet.

Een hond geeft precies het respect dat de baas verdient. Bij tekortschietend leiderschap zal de hond op zijn beurt ook minder respect tonen.

In de hondenwereld is een baas niet voor het leven tot leider gekozen. Een leider moet het respect van de hond iedere dag opnieuw verdienen. Hoe intelligenter, vol zelfvertrouwen en ambitieuzer de hond is, hoe eerder hij kleine veranderingen in het dagelijks gedrag opmerkt en baas en regels regelmatig zal uitproberen.

Basisgehoorzaamheid

Basistraining is belangrijk om een hond de eerste beginselen van gehoorzaamheid aan te leren. Een belangrijk uitgangspunt is dat je de hond altijd (nieuwe) dingen aanleert in een rustige trainingssituatie. Een hond iets aanleren in situaties waarin iets gebeurt wat een trigger kan zijn voor ongewenst gedrag, is niet alleen zinloos, maar ook oneerlijk tegenover de hond. Een hond die achter katten aanjaagt pas (hardhandig) corrigeren op het moment dat er een kat wegschiet, is volstrekt zinloos. Erger nog, het is oneerlijk, omdat de hond slechts gehoorzaamt aan een instinct en niet heeft geleerd dat dit gedrag ongewenst is. De hond wordt dus op zo'n moment bestraft voor gedrag waarvan hij niet weet dat het ongewenst is met een correctie die hij niet begrijpt en zeer waarschijnlijk als onrechtvaardig ervaart. Het is veel beter om een hond in een veel eerder stadium altijd op commando te leren terug te komen. Daarnaast is het belangrijk om ook na de basistraining gehoorzaamheid regelmatig te blijven oefenen, zodat de commando's er goed in blijven zitten en zodat de hond het respect en de gehoorzaamheid aan de baas blijft behouden.

Pro-actief ingrijpen

Pro-actief ingrijpen is waarschijnlijk het belangrijkste wat een goede leider kan doen. Corrigeren en straffen is iets wat iedereen kan. Veel belangrijker is om ervoor te zorgen dat de hond niet in een situatie komt waarin hij 'de fout in gaat'. Voorkomen is beter dan genezen!

Een goede leider is altijd waakzaam, beschermend en in staat om de hond te verdedigen. Wanneer je bij de hond bent, dien je er ook werkelijk voor hem te zijn. Let op zijn reacties op de wereld om hem heen. Plan van tevoren hoe te handelen in situaties waarvan je weet dat ze problematisch kunnen zijn. Wees iemand op wie hij kan rekenen wat er ook gebeurt, door vooruit te lopen op situaties waarbij hij hulp nodig heeft en situaties te vermijden die hij niet aankan.

Goed leiderschap

Je bent als baas echt een baas wanneer je controle hebt over alle zaken die voor de hond belangrijk zijn, zonder dat de hond de baas hierin betwist. Daarnaast zal een hond die de baas respecteert, hem toestaan zijn gedrag onder controle te houden, hem leiding te geven of hem te laten ophouden met ongewenst gedrag in heel opwindende of kritieke ogenblikken (rustige perioden met alleen baas en de hond tellen niet mee; de hond onder controle houden wanneer er een kat over de weg schiet of iemand op de deur klopt, tellen wel).

Er is ook sprake van goed leiderschap als de hond kan vertrouwen op steun en hulp van de leider als het nodig is om hem te beschermen. Bijvoorbeeld bescherming tegen een uitvallende andere hond.

Kwijtraken van de leiderspositie

Het kan voorkomen dat je de leiderspositie kwijtraakt. Om deze positie terug te krijgen, is het belangrijk om te beseffen welke zaken voor de hond belangrijk zijn. Maak een lijstje met vijf tot tien zaken die voor de hond het allerbelangrijkste zijn. Dit kan voedsel zijn, speelgoed, aandacht, spelletjes, speciale rustplekjes, wandelingen, autoritten, enzovoort. Laat de hond deze 'privileges' verdienen. Voor alles moet de hond 'werken' in de vorm van het opvolgen van een commando. Het werken met een voerdummy kan in deze periode zeer nuttig zijn om de hond te leren dat hij zijn m gedrag te laten zien. Aan de hond iets vragen wat een groter beroep doet op zijn vaardigheden zal hem alerter

maken – hij moet zich concentreren en alle aandacht aan de leider geven, waardoor de hond de volledige aandacht en medewerking geeft. De bedoeling is om dit te blijven trainen totdat het een automatische reactie wordt waarover de hond niet na hoeft te denken.

De voerdummy

Een voerdummy is een trainingsmiddel dat gevuld kan worden met brokjes of kvv. Het is afsluitbaar met klittenband of een rits. De bedoeling is dat de hond de dummy afgeeft en de baas er vervolgens voer uithaalt om de hond belonen.

Consequent zijn en blijven

Het is uiterst belangrijk om consequent te zijn en te blijven. Bepaal het basisniveau waaraan je hond moet voldoen en houd daaraan vast. Als je wilt dat je hond op commando direct naar je toe komt, accepteer dan niet dat de hond nog ergens snuffelt of zijn poot optilt voordat hij gehoor geeft aan het commando. Consequent zijn is een belangrijk onderdeel van leiderschap. Als een hond niet het gewenste gedrag in het gewenste tempo laat zien, herhaal het commando nog één keer. Doet de hond dan nog niet precies wat er wordt gezegd, dan moet er een duidelijke consequentie zijn. Bijvoorbeeld omdraaien en weglopen of zijn voerdummy of beloningspeeltje opruimen. Probeer het na een paar minuten opnieuw.

Slimme honden zullen alles proberen om de grenzen te verleggen. Maar vergeet niet dat een hond niets begrijpt van een baas die een slechte dag heeft vanwege problemen op zijn werk of ruzie met zijn vrouw. Een hond beoordeelt een leider alleen op zijn gedrag naar hem toe, niet op zijn intenties.

Rustig blijven

Als leider is het belangrijk om nooit de zelfbeheersing te verliezen. Leer de hond op een rustige manier dat na actie altijd reactie volgt. Bijvoorbeeld bij het spelen met de bal moet de hond gaan zitten voordat de bal wordt gegooid. Als de hond dat niet doet, dan wordt de bal opborgen en wordt er niet gespeeld. Het zal niet lang duren voordat het kwartje bij de hond valt: 'als ik niet meewerk, wordt er niet gespeeld'. Het is ook belangrijk om de hond heel goed duidelijk te maken wanneer hij gewenst gedrag vertoont: wees heel enthousiast en beloon de hond overdreven als hij het goed doet. Maar word ook niet boos als de hond het niet (meteen) goed doet.

Een goede opvoeding en training zijn onontbeerlijk: hoe meer de hond weet, hoe meer manieren hij kent om samen te werken. Herhaal eerder geleerde oefeningen regelmatig en voeg nieuwe vaardigheden toe. Trainen is communiceren en communicatie is cruciaal voor een gezonde relatie tussen baas en hond.

Bron

1. www.suzanneclothier.com, 2012